

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 7

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 7

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2023

УДК 81+82:811.11+811.13

S 90

Рецензент:

Мізін К.І. д-р філол. наук, професор, професор кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, завідувач кафедри

Studia Philologica : зб. студент. наук. праць / редколегія:

S 90 О.В. Деменчук, О.В. Констанинова, О.І. Павлова [та ін.].
Рівне : РДГУ, 2023. Вип. 7. 56 с.

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works
/ O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. (eds.).
Rivne : RSUH, 2023. Issue 7. 56 p.

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: германського та романського мовознавства, зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, перекладознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of contemporary philology: Germanic and Romance Linguistics, Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, and Translation Studies.

УДК 81+82:811.11+811.13

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Констанинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 7 від 22 червня 2023 р.*)

© Автори публікацій, 2023

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

ЗМІСТ

ГЕРМАНСЬКЕ ТА РОМАНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО

Дрозд Д.С.	ВИДИ МОВЛЕННЕВОГО ВПЛИВУ: ПЕРСУАЗИВНІСТЬ, АРГУМЕНТОВАНІСТЬ, СУГЕСТИВНІСТЬ	4
Мацюк О.В.	НІМЕЦЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ	7

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Верко Т.О.	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ РОДИННИХ ЗВ'ЯЗКІВ	12
Малиновська І.В.	ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>ЗЕМЛЯ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	17

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Павлів А.А.	СИНТАКСИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	23
Терпелюк Т.Ю.	ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ КОНСТРУЮВАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ДИСКУРСУ В ТВОРІ	28

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Павлова О.І., Кондратюк Н.В.	ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ І НОМЕНИ В АСТРОНОМІЧНІЙ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	33
---	---	----

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Давиденко Я.О.	ВІДТВОРЕННЯ В ПЕРЕКЛАДІ СТРУКТУРИ ТЕКСТІВ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ	39
Коломієць Н.М.	ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОЇ ІНТЕНЦІЇ НА ПРИКЛАДІ АНАЛІЗУ ПЕРЕКЛАДІВ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕКСТІВ КОМПАНІЇ «ВЕРАЛІЯ»	45
Сиворіг Н.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ФО З КОМПОНЕНТОМ-ОРНІТОНІМОМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	50

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

56

переконати адресата мовою, емоціями, аргументами та спонукати його до критичного мислення. Метою мовця є налаштувати мислення слухача в потрібне русло, проте це має бути на користь спікера.

Висновок. Підбиваючи підсумки, можемо зазначити, що у будь-якому комунікативному акті присутній мовний вплив. Між поняттями сугестивність, персуазивність, аргументованість немає чітких меж, проте кожен вплив по-різному проявляється в комунікації чи іншому мовленнєвому акті.

Список використаних джерел:

1. Конверський А.Є. (2017). *Логіка: підручник*. Київ: ВПЦ «Київський університет».
2. Carey, C (1994). Rhetorical means of persuasion. In: *Persuasion: Greek Rhetoric in Action*. (p. 26-45). Routledge.
3. Malikhin O.V. (2009). *Organization of independent educational activities of students of higher pedagogical educational institutions: theoretical and methodological aspect: monograph*. Kryvyi Rih.
4. O'Keefe. D. Persuasion (2008). In: *International encyclopedia of communication*, Vol. 8. (p. 3590-3592). Oxford, UK, and Malden, MA: Wiley-Blackwell. URL: <http://www.dokeefe.net/pub/OKeefe08IEC-persuasion.pdf>.
5. Tatenko V.O. (2003). Socio-psychological mechanisms of human influence on human beings. In: *Social Psychology*, 1. (p. 60-72).
6. Zheltukhina M.R. (2003). Mass-media communication: linguistic consciousness - impact – suggestiveness/ In: *Language, consciousness, communication*, 24. (p. 13-29). Moscow: MAKS Press.

Мацюк О.В.

Рівненський державний гуманітарний університет

НІМЕЦЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ

Анотація. У статті досліджується фразеологізм як мовне явище. Описуються основні ознаки фразеологізмів Наводяться різні типи класифікації фразеологічних одиниць.

Ключові слова: фразеологізм, класифікація, зовнішність людини, дослідження, німецький.

Summary. The article examines phraseologism as a linguistic phenomenon. The main features of phraseological units are described. Different types of classification of phraseological units are given.

Key words: phraseology, classification, human appearance, research, German.

Вивченню фразеологічних одиниць у різних мовах присвячено чимало праць вітчизняних та зарубіжних науковців, як-от: Видайчук Т., Полин'як Ю. Ю. досліджували фразеологізми в українській мові, Лозицька М. П. і Гавриш М. М. займалась вивченням фразеологізмів німецької мови, Дорменев В. С. розглядав фразеологізми німецької та української мов, Тоненчук Т. В. вивчала англійські фразеологічні одиниці, Галинська О. М. досліджувала фразеологізми в англійській та українській мовах. Проте структурний та семантичний аспект дослідження німецьких фразеологічних одиниць на позначення зовнішності людини ще є недостатньо вивченим.

Актуальність теми полягає в тому, що, хоча німецькі фразеологізми неодноразово були предметом наукових розвідок, вони мають великий потенціал для подальших досліджень. Знання фразеології допомагають збагатити словниковий запас та вивчити культурний контекст мови.

Мета: проаналізувати структурні і семантичні особливості німецьких фразеологізмів на позначення зовнішності людини.

Завдання статті:

- визначити поняття «фразеологічна одиниця» в сучасній лінгвістиці;
- здійснити вибірку німецьких фразеологічних одиниць на позначення зовнішності людини;
- здійснити структурний та семантичний аналіз фразеологічних одиниць у німецькій мові;
- проаналізувати емоційно-експресивне забарвлення дібраних фразеологічних одиниць.

Фразеологія – це галузь лінгвістики, яка вивчає фразеологічні одиниці – стійкі звороти, фразеологізми, ідіоми, прислів'я та приказки, які мають встановлене значення в мові та функціонують як єдині цілісні одиниці. Фразеологія вивчає походження, структуру, семантику та вживання цих фразеологізмів в мовленні. Фразеологічні одиниці є важливою частиною мовної культури та забезпечують точність та ефективність комунікації в мові (Алефіренко, 1987, с. 74).

Теа Шіппан в «Сучасній німецькій лексикології» розуміє фразеологізми як «єдність, що складається більше, ніж з одного слова. Основні сфери мовного фразеотворення характеризуються їх відтворюваністю, стійкістю, лексикалізацією та ідіоматичністю (Schirpan, 1992, с. 26).

У «Словнику мовних термінів» І. Олійника та Д. Ганича зазначено, що «фразеологізми – це лексико-граматична єдність двох або

більше чітко офразеологізмрмлених компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення або речення, утім, неподільна лексично, стійка у своєму складі і структурі, з цілісним значенням, та відтворенням в мові» (Ганич, Олійник, 1985, с. 37).

Німецький лінгвіст Г. Бюргер запропонував, що фразеологізми складаються з кількох слів і є комбінаціями, уже відомих у мові слів. Г. Бюргер назвав лексичні складові, що складають фразеологізми, компонентами (Burger, 2007, с.11). фразеологізми часто виражають психічні процеси, такі як емоції, ставлення, поведінка. Таким чином, коли ми говоримо про фразеологізми, ми маємо на увазі ментальний лексикон мови (Palm, 1997, с.1).

Основними ознаками фразеологізмів є: відтворюваність, ідіоматичність, стабільність, семантична цілісність, метафразеологізмиричність нового цілісного значення, образність та експресивність.

У статті виділено 4 основних класифікації фразеологізмів: за структурою, за емоційним забарвленням, за тематичними групами та фразеологізми з погляду семантичної стійкості їхніх компонентів.

Однією з найбільш поширених класифікацій є класифікація за структурою. Серед досліджуваних фразеологізми найчастіше зустрічались такі конструкції, розташовані в порядку спадання:

1. Adj + Konj + S: *blank wie ein Affenarsch; rot wie ein Krebs* (Мізіґ, 2005).

2. V + Konj + Adj + S: *aussehen wie ein abgeleckter/abgezogener Hering; aussehen wie eine ausgequetschte Kartoffel* (Мізіґ, 2005).

3. V + Konj + S: *aussehen wie ein Affenarsch; aufgehen wie ein Hefekloß* (Мізіґ, 2005).

4. S + V + Konj + Adj + S: *Augen machen wie eine frischgemolkene Kuh; ein Gesicht haben wie ein kaputter Ascheneimer* (Мізіґ, 2005).

5. Pron + V + Präp + Konj + S: *jmd sieht aus wie der Tod; jmd sieht aus wie das Leiden Christi* (Мізіґ, 2005).

6. S + Konj + S: *ein Gesicht wie ein Klavier; Hände wie Klosterdeckel* (Мізіґ, 2005).

7. V + Konj + S + Präp + S: *aussehen wie der Tod auf Urlaub, aussehen wie der Tod von Basel* (Мізіґ, 2005).

8. Konj + Adj + S + V: *wie ein krankes Hühnchen aussehen; wie eine Vogelscheuche aussehen* (Мізіґ, 2005).

9. Adj + Konj + S + V: *platt wie eine Briefmarke sein, platt wie eine Wanze sein* (Мізіґ, 2005).

10. V + Konj + Adj + PartII: *aussehen wie frisch geplättet; aussehen wie frisch gekotzt* (Мізіґ, 2005).

11. Konj + PartII + V: *wie gekotzt aussehen; wie gepinkelt aussehen* (Мізіґ, 2005).

12. Konj + S + Präp + S: *wie eine Eule am Mittag* (Мізін, 2005).

13. S + V + Konj + Num + S + Adj + S: *ein Gesicht machen wie zehn Pfund grüne Seife* (Мізін, 2005).

14. Konj + PartII: *wie gelect* (Мізін, 2005).

Фразеологізми можна класифікувати за їх емоційним забарвленням на такі категорії: *позитивні, негативні та нейтральні*.

Позитивні: *schön wie die Sünde; ein Mädchen wie Milch und Blut; wie gelect aussehen; ein Kerl wie ein Schrank* (Мізін, 2005).

Нейтральні: *Gesunde (gerade) Glieder haben; glänzen wie ein Affenarsch; aufgemotzt wie ein Christbaum; wie ausgeschessen* (Мізін, 2005).

Негативні: *aussehen wie der leibhaftige Teufel; jmd hat einen Kopf wie ein Rucksack; aussehen wie ein Spätheimkehrer; gesicht wie ein eingedrückter Eimer* (Мізін, 2005).

Класифікація фразеологізми за тематичними групами передбачає їх поділ за певними тематичними критеріями. Наприклад:

1. Рослини: *ein Kerl (groß) wie ein Baum; schlank wie eine Tanne* (Мізін, 2005).

2. Тварини: *gesund/stark wie ein Bär; aussehen wie eine gemolkene Ziege* (Мізін, 2005).

3. Їжа або продукти харчування: *aussehen wie Buttermilch und Spucke/Käse; jmd sieht aus wie Milchsuppe* (Мізін, 2005).

4. Пиво або напої: *aussehen wie Braunbier und Spucke/Speichel; aussehen wie Dünnbier mit Spucke* (Мізін, 2005).

5. Смерть або привид: *aussehen wie ein Skelett auf Urlaub, aussehen wie der Tod auf Laatschen; aussehen wie der Tod von Ypern* (Мізін, 2005).

Фразеологізми з погляду семантики теж класифікували багато вчених. Ця класифікація стала однією з найголовніших Тому, в даному випадку фразеологізми можна поділити так: *фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності й фразеологічні сполучення* (Гончарова, 2010, с. 16).

1. Фразеологічне зрощення – це тип фразеологізмів, значення якого є неподільним і не виводиться зі значень його окремих складових: *jmd guckt wie ein Auto, bloß nicht so schnell; strahlen wie ein polierter Nachttopf* (Мізін, 2005).

2. Фразеологічні єдності – стійкі, неподільні словосполучення, значення яких певною мірою пов'язане зі значенням слів, що входять до їх складу (10, с. 18): *hässlich wie die Nacht; gesicht wie ein Mond mit Henkeln* (Мізін, 2005).

3. Фразеологічні сполучення – це стійкі звороти, значення яких впливає зі значень окремих компонентів: *nass wie eine Katze; lang wie eine Bohnenstange* (Мізін, 2005).

Висновки. У результаті проведеного дослідження було з'ясовано,

що фразеологізми – це самостійні мовні одиниці, що характеризуються компонентним складом, фразеологічним значенням, повторюваністю та граматичною категорією.

У мовознавчій науці наявна низка класифікацій фразеологізмів (стилістична, структурна, семантична, морфологічна, граматична, генетична). Найбільш прерогативною серед усіх класифікацій є класифікація фразеологізмів за рівнем семантичної неподільності.

Фразеологізми були скласифіковані також за структурою, тематичними групами та емоційним забарвленням.

За структурою фразеологізми можуть бути складні і прості. Найбільш поширеними серед дібраних прикладів є такі конструкції: *Adj + Konj + S* (23%) і *V + Konj + Adj + S* (17%). Найменш поширені: *S + V + Konj + Num + S + Adj + S* і *Konj + PartII* і разом складають 1% серед досліджених фразеологізми.

За емоційним забарвленням виділяються 3 великі групи: позитивні, нейтральні та негативні. Можемо побачити, що для опису негативних якостей людини використовується більша частина досліджених фразеологізмів: 44% одиниць. Для позитивної характеристики використовується 40% проаналізованих фразеологізмів. Нейтральне забарвлення мають 16% дібраних прикладів.

За тематикою фразеологізми можуть бути поділені на безліч різноманітних груп. З досліджених у даній роботі фразеологізмів, фразеологізми, що мають в своєму складі назви тварин та рослин є найбільш поширеними: 36% та 26%. Значну частину теж займають фразеологізми з назвами їжі: 20%. Менш поширеними є фразеологізми з традиційним німецьким напоєм – пивом: 11%. А найменш представленими є фразеологізми, в яких людину порівнюють зі смертю та привидами: 7%.

Фразеологічні єдності та сполучення разом займають більшу частину фразеологізмів за цим способом класифікації: відповідно 44% і 42% досліджених одиниць. Ідіоми, або ж фразеологічні зрощення, на позначення зовнішності людини можна назвати найменш поширеними: їх частка – 14% фразеологізмів.

Перспективи досліджень полягають у аналізі структурно-семантичних особливостей українських фразеологізмів на позначення зовнішності людини з подальшим їх зіставленням з дібраними одиницями німецької мови.

Список використаних джерел:

1. Алефіренко М.Ф. (1987). *Теоретичні питання фразеології*. Харків: Вища школа.
2. Ганич Д., Олійник І. (1985). *Словник лінгвістичних термінів*.

Київ: Вища школа.

3. Гончарова Л. І. (2010). Особливості перекладу фразеологізмів з німецької мови на українську. В: *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Лінгвістичні науки: зб. наук. праць*, 10. (с. 9-16). Одеса: Астропринт.

4. Мізін К. І. (2005). *Німецько-український фразеологічний словник (усталені порівняння)*. Вінниця: Нова книга.

5. Burger H. (2007). *Phraseologie: Eine Einführung am Beispiel des Deutschen*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.

6. Palm Ch. (1997). *Phraseologie. Eine Einführung*. Gunter Narr Verlag. Tübingen.

7. Schippan Th. (1992). *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen: Niemeyer.

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Верко Т.О.

Рівненський державний гуманітарний університет

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ РОДИННИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Анотація. У статті досліджуються фразеологічні одиниці з компонентом на позначення родинних зв'язків в англійській та українській мовах. Вивчаються лінгвокультурні особливості зазначених фразеологізмів, зокрема, спільні та відмінні риси у семантиці ФО.

Ключові слова: фразеологізм, родинні зв'язки, лінгвокультурні особливості, семантика ФО.

Summary. The article deals with phraseological units with the component denoting family relations. The article studies linguocultural characteristics of the units, namely, the common and different traits in their semantics.

Key words: phraseologism, family relations, linguocultural characteristics, semantics of phraseological units.

Філологічні дослідження дозволяють розширювати наші знання про мову, культуру та менталітет інших народів. Одним із напрямків

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник
студентських наукових праць

ВИПУСК 7

The Collection of Students' Scientific Works ISSUE 7

Формат 60x84^{1/16}.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Century Schoolbook.
Ум. др. арк. 3,2. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: «ПараГраф+»
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8
тел.: (0362) 26-49-27